

RAHİM AĞZI (SERVİKS) KANSERİ FARKINDALIK AYI

Rahim ağzı kanseri; dünyada kadınlarda meme kanseri ve kalın bağırsak kanserinden sonra üçüncü sıklıkta görülürken, ülkemizde dokuzuncu sıradadır. Rahim ağzı kanseri, nedeni tamamen aydınlatılmış bir kanser olup önlenabilir bir hastalıktır.

Rahim ağzı kanseri için risk faktörleri:

- Human Papilloma Virus (HPV) enfeksiyonu
- Erken yaşta (16 yaştan önce) cinsel ilişki
- Çok eşlilik
- Sigara içme
- Sağlıksız beslenme (meyve ve sebze az tüketmek, rahim ağzı kanseri riskini artırır)
- Çok sayıda doğum yapma
- Sosyoekonomik düzeyin düşük olması
- 5 yıldan daha uzun süre doğum kontrol hapı kullanımı

Rahim ağzı kanseri belirtileri:

HPV enfeksiyonlarının çoğunluğu kendiliğinden düzelir ve belirtilere veya hastalığa neden olmaz. Bununla birlikte, belirli HPV tipleri (çoğunlukla 16 ve 18) ile devam eden enfeksiyon, kanser öncesi lezyonlara neden olabilir. Bu lezyonların bir kısmı rahim ağzı kanserine ilerler, ancak bu ilerleme genellikle uzun yıllar alır. Rahim ağzı kanserinin belirtileri, ancak kanser ileri bir aşamaya geldiğinde ortaya çıkma eğilimindedir. Bu sebeplerden rahim ağzı kanserinde düzenli tarama yaptırmak çok önemlidir.

Rahim ağzı kanserinde aşağıdaki belirtiler görülebilir:

- Düzensiz adet görmek (düzensiz menstrüasyon)
- Adet dönemleri arasında veya cinsel ilişki sonrası (vajinal) kanama olması
- Cinsel ilişki sırasında ağrı
- Sırt, bacak veya kadın cinsel organlarının olduğu bölgede ağrı
- Kötü kokulu vajinal akıntı
- İdrar yaparken ağrı
- Tek bacakta şişlik

Tanı:

- Tarama ve erken teşhis ile tedavisi yüzde yüz mümkün olan rahim ağzı kanseri, günümüzde kanserden ölüm nedenleri arasında çok geride yer almaktadır. Rahim ağzı kanser taramasını düzenli yaptıran bir kadının rahim ağzı kanserinden ölmeyeceğini söylemek mümkündür. Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) rahim ağzı kanserinin bütün ülkelerde ülke çapında taranmasını önermektedir.

- Bugün rahim ağzı kanserinin %99,9'una HPV (Human Papilloma Virus) enfeksiyonunun yol açtığı bilinmektedir. Erken dönemde rahim ağzındaki kanser öncülü değişiklikler HPV-DNA Testi ve PAP Smear Testi ile tespit edilmektedir.
- Ülkemizde Ulusal kanser tarama standartlarına göre; 30-65 yaş grubundaki her kadın 5 yılda bir HPV-DNA ve Pap smear testi ile taranmaktadır. HPV-DNA testi ve smear alınması son derece basit ve ağrısız işlemlerdir.

Tedavi:

- Rahim ağzı kanserinde; cerrahi, ışın tedavisi (radyoterapi) ve ilaç tedavisi (kemoterapi) gibi farklı tedavi seçenekleri uygulanmaktadır.

Korunma:

Korunma:

- Günümüzde HPV'nin en çok kanser yapan tiplerine karşı geliştirilen ve koruyuculuğu yüksek olan aşılar mevcuttur. Dünya Sağlık Örgütü, rahim ağzı kanserine karşı 9-13 yaşlarındaki kız çocuklara aşı yapılmasını önermektedir.
- 30 yaşından itibaren tarama testlerini düzenli bir şekilde yaptırmak
- Güvenli cinsel ilişki konusunda eğitim
- Sigara kullanmamak
- Sebze ve meyvelerden zengin sağlıklı beslenmek

Rahim Ağzı Kanseri Neden Önemlidir?

- Rahim ağzı kanseri önlenebilen bir hastalıktır.
- Rahim ağzı kanseri erken teşhis edildiğinde %100 tedavi edilebilir.
- Rahim ağzı kanserinden ölüm tamamen engellenebilir.
- Düzenli rahim ağzı kanseri taramasından geçen bir kadının, rahim ağzı kanserinden ölmeyeceği söylenebilir.

Ülkemizde rahim ağzı kanseri taramaları ÜCRETSİZ olarak Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM), Sağlıklı Hayat Merkezleri (SHM), Toplum Sağlığı Merkezleri (TSM) ve Aile Sağlığı Merkezlerinde (ASM) yapılmaktadır.

Kaynaklar

1. Özgül N. Türkiye'de Serviks Kanserinin Durumu ve Yapılan Serviks Kanser Tarama Çalışmaları. İçinde: Türkiye'de Kanser Kontrolü. Ankara, 2011.Sf. 379-384
2. Serviks Kanseri Taramaları. İçinde: Türkiye Kanser Kontrol Planı 2013 – 2018. T.C. Sağlık Bakanlığı. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. Kanser Dairesi Başkanlığı. Ankara, 2015. Sf. 45-51

3. Türkiye Kanser İstatistikleri. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kanser Daire Başkanlığı, Ankara 2017 http://kanser.gov.tr/Dosya/ca_istatistik/2014-RAPOR._uzun.pdf (Erişim tarihi: 13.09.2017)
4. Crum CP, Lester SC, Cotran RS. Kadın Genital Sistem ve Meme. İçinde: Temel Patoloji. İstanbul, 2003.Sf. 689
5. Human papillomavirus (HPV) and cervical cancer Fact sheet Updated June 2016 <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs380/en/> (Erişim tarihi: 5.12.2017)